

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**ЗА МАТЕРІАЛАМИ І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ДЛЯ НАУКОВЦІВ,
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ,
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ,
АСПІРАНТІВ,
МОЛОДИХ УЧЕНИХ**

**25 ЖОВТНЯ 2024 Р,
М. ОДЕСА**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Збірник наукових праць

за матеріалами І Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти,
аспірантів, молодих учених

(25 жовтня 2024 р, м. Одеса)

Рекомендовано до друку вченою радою ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 3 від 31 жовтня 2024 року)

Рецензенти:

Потапчук Т. В. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Сараєва І. В. – доктор філософії, завідувачка кафедри дошкільної і початкової освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

Організаційний комітет:

Богущ Алла Михайлівна, дійсний член НАПН України, академік, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Березовська Людмила Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Попова Ірина Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Діхтяренко Станіслава Вадимівна, викладач-стажист кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти: зб. наукових праць за матеріалами I Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 25 жовтня 2024 р. / за ред. Л. Березовської. Івано-Франківськ : НАІР, 2024. 192 с.

До збірника увійшли тези доповідей учасників I Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти». У роботах розглянуто освітні технології підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти в сучасному інформаційному просторі; використання освітніх технологій у професійній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти; зарубіжний досвід створення і впровадження освітніх інновацій у систему дошкільної освіти.

Збірник адресовано науково-педагогічним та педагогічним працівникам, здобувачам вищої освіти, аспірантам, молодим ученим, усім, хто цікавиться проблемами сучасної дошкільної освіти.

Матеріали розміщено в авторській редакції. Відповідальність за зміст матеріалів, їхню відповідність вимогам чинного правопису і достовірність фактів та статистичних даних несуть автори

Валентина БОРОВА
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
загальної педагогіки та дошкільної освіти
Приватний вищий навчальний заклад
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука м. Рівне (Україна)
e-mail: boyar2003@ukr.net

ВИКОРИСТАННЯ МОДЕЛЮВАННЯ В ПЕДАГОГІЧНОМУ КОРИГУВАННІ ЗВУКОВОЇ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Актуальність дослідження дитячого мовлення пояснюється його значенням як провідного засобу спілкування, стержня психічного розвитку.

Аналіз педагогічної практики закладів дошкільної освіти України засвідчує, що вихователі усвідомлюють значення своєчасного оволодіння дітьми звуковою культурою мовлення. Але 80% педагогів вважають, що не повинні систематично займатися педагогічним коригуванням недоліків мовлення, особливо якщо це стосується неправильної вимови звуків.

Звукова культура мовлення – полічинниковий утвір, який охоплює фонетичну правильність мовлення (сприймання та розрізнення фонем на слух, артикуляцію звуків, звуковимову); загальні мовленнєві навички (дихання, дикцію, темп і ритм мовлення, силу голосу, наголос) та орфоепічну правильність мовлення (відповідність унормованій літературній вимові).

Поняття «педагогічне коригування звукової культури мовлення дітей» ми трактуємо як «цілеспрямований вплив педагога на мовлення дітей з метою виправлення помилок, що зумовлені порушенням артикуляції звуків, звуковимови, мовленнєвого дихання, фонематичного слуху, орфоепічних норм вимови, сили голосу, темпу мовлення та інших засобів інтонаційної виразності» [2, с.164]. Важливо його диференціювати від поняття «корекція», яким послуговуються фахівці у галузі логопедії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові висновки Богуш А. М., Крутій К. Л., Трифонові О. С. та інших, результати наших

експериментальних досліджень, засвідчують, що теоретико-методична підготовка вихователів закладів дошкільної освіти дозволяє їм успішно роз'язувати проблему коригування звукової культури мовлення дітей, зокрема, найпростіших недоліків звуковимови. Одним із ефективних методів, що використовується в розвитку мовлення дітей дошкільного віку є моделювання.

Поняття «модель» походить від латинського «modus», «modulus» – «міра», «спосіб», «образ». Під поняттям «модель» розуміємо матеріальний замітник реальних предметів, явищ, що відображає їх структуру, ознаки, взаємозв'язки між його структурними елементами та оточуючим світом. Моделювання – це заміщення реальних предметів символами-моделями, предметами-замінниками, мовленнєвої одиниці – умовним значком; процесів – зображеннями-схемами, що допомагають зрозуміти сутність предмета, явища, системи.

Проблема використання моделювання в розвитку мовлення дітей, зокрема зв'язного, досліджувалась Богуш А. М., Гавриш Н. В., Копиловою О. В., Крутій К. Л., Маліновською Н. В., Омеляненко А. В. та іншими. Але методика педагогічного коригування недоліків звукової культури мовлення дітей засобами моделювання розкрита недостатньо.

Мета статті – презентувати лінгводидактичну модель використання моделювання в педагогічному коригуванні звукової культури мовлення дітей старшого дошкільного віку.

Моделювання використовувалось нами на двох умовних виділених рівнях. Перший – розроблення лінгводидактичної моделі педагогічного коригування звукової культури мовлення для однієї дитини, підгрупи чи групи дітей; другий – використання моделювання в сумісній мовленнєвій діяльності дорослого з дитиною з метою полегшення сприймання, розуміння і виконання мовленнєвих вправ, участі у мовленнєвих іграх з метою вдосконалення мовлення. До прикладу інформацію про будову органів артикуляції, характеристику природних і мовленнєвих звуків, особливостей

вимови звуків і т. п. доцільно супроводжувати моделями, які полегшують розуміння її змісту. Окреслене буде сприяти усвідомленому ставленню до процесу звуковимови, звукової культури мовлення, мовлення в цілому.

Використання моделювання в педагогічному коригуванні звукової культури мовлення передбачало такі етапи: теоретичний, методичний, організаційний, виконавчо-творчий. На першому етапі передбачалася систематизація знань педагогів з методики виховання звукової культури мовлення, ознайомлення з інноваційними технологіями окресленої діяльності. Метою методичного етапу було визначення ефективної методики виправлення недоліків звуковимови, сили голосу, темпу мовлення дітей, які потребували педагогічної допомоги в залежності від особливостей будови мовленнєвого апарату, дихання, фонематичного слуху, рівня усвідомленості власного недоліку мовлення і бажання його позбутися. У лінгводидактичній моделі педагогічного коригування звукової культури мовлення дитини передбачалося активне використання моделей різних видів.

На організаційному етапі вдосконалювались умови, які необхідні для успішного виправлення недоліків мовлення в закладі дошкільної освіти та сім'ї на засадах особистісно зорієнтованого, діяльнісного та інших підходів сучасної дошкільної освіти.

Основним засобом педагогічного коригування звукової культури мовлення на виконавчо-творчому етапі була гра. В ній діти задовільняли потребу у спілкуванні, яке неможливе без мовлення. В іграх різних видів використовувались моделі як стимулятори до вимовляння звуків, складів, слів, речень, фраз.

Робота з педагогічного коригування недоліків звуковимови розпочиналася із ознайомлення дітей з органами артикуляції. У процесі діяльності використовувались два варіанти моделей ротової порожнини: фабричного дизайну та моделей, які виготовили студенти-майбутні вихователі закладів дошкільної освіти. Дітям пропонувалося подивитися у дзеркало та порівняти модель із оригіналом. Це завжди викликало позитивні емоції та

щирі зацікавленість у поясненні дорослого правильною артикуляцією звуку. Моделі для позначення сили голосу, темпу мовлення також викликали в дітей бажання продемонструвати нові особисті досягнення у мовленні. Дошкільники адекватно сприймали всі умовності моделі та без особливих труднощів займалися моделюванням.

Отже, використання моделювання полегшує педагогічне коригування звукової культури мовлення, сприяє усвідомленому практичному засвоєнню дітьми матеріалу з фонетики, є наочним підґрунтям у діяльності дитини дошкільного віку, дає можливість чіткіше структурувати процес педагогічного коригування, відповідно, інтенсифікувати засвоєння дітьми звукової культури мовлення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Розвиток мовлення дітей старшого дошкільного віку. Київ: «Генеза», 2014. 129 с.
2. Борова В. Є. Використання мультимедійних презентацій у підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. *Науковий вісник Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка*. Кременець: ВЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2019. Вип.12. С. 83-92.
3. Копилова О. П., Ткаченко В. М. Використання символів у роботі з дошкільниками, Харків: «Ранок», 2009, 56 с.
4. Крутій К.Л., Білан О. І. Використання схем-моделей у лексико-граматичній роботі з дітьми дошкільного віку. Львів: Світлич, 1997. 42 с.
5. Маліновська Н. В. Розвиток монологічного мовлення дітей передшкільного віку засобами моделювання. *Науковий вісник Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка*. Кременець: ВЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2019. Вип.12. С.153-158.
6. Омеляненко А. Розповіді-роздуми за моделями. *Дошкільне виховання*. 2010. № 3. С.8-9.

ЗМІСТ

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ

Babchuk O.

Organization of the communicative process in an institution of pre-school education3

Березовська Л.І.

Цифрова компетентність як складник професійної компетентності майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти..... 8

Богущ А.

Технологічний підхід у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти.. 14

Гуданич Н.

Фасилітативна підтримка розвитку пізнавальної ініціативності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти засобами інформаційно-комунікаційних технологій 20

Діхтяренко С.

Конструювання як інноваційно-креативна технологія у професійній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до дослідно-експериментальної роботи 25

Lystopad O.

Professionally oriented potential of the educational environment of a pedagogical university 31

Моргун В.

Організаційні засади методичної роботи в закладі дошкільної освіти 37

Найда Р.

Дуальна форма освіти як нововведення у професійній підготовці майбутніх вихователів у ЗВО 42

Фроленкова Н., Л. Тімченко.

Професійна самореалізація майбутніх фахівців дошкільної освіти як психолого-педагогічна проблема..... 47

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДОШКІЛЬНІЙ ПЕДАГОГІЦІ (ВИХОВАННЯ ТА НАВЧАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ)

Аржанухіна С., О. Перцова., Ю. Богославська.

Використання методів арт-терапії у формуванні міжособистісних відносин дошкільників та молодших школярів 52

Борова В.

Використання моделювання в педагогічному коригуванні звукової культури мовлення дітей старшого дошкільного віку 56

Vertel A.

Helmut figdor's psychoanalytic pedagogy: in-depth psychological aspects of the work of a psychoanalytic-oriented teacher at an institution of pre-school educational 60

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**«СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»**

**Збірник наукових праць
І Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої
освіти, аспірантів, молодих учених**

25 жовтня 2024 р.

За загальною редакцією Л. Березовської

Формат 60x84 1/16. Папір офсетний.

Друк цифровий.

Гарнітура Times New Roman.

Умовн. друк. арк.11,16

**ВИДАВНИЦТВО
“НАІР”**

Івано-Франківськ, вул. Височана, 18,

Тел. (050) 433-67-93

email: fedorynrr@ukr.net

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

№4191 від 12.11.2011р.

